

РЕШЕНИЕ

№ 14922

гр. София, 19.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 63 състав, в публично заседание на 25.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Димитрина Петрова

при участието на секретаря Десислава Лазарова и при участието на прокурора Ивайло Занев, като разгледа дело номер **10420** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК, във връзка с чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на В. А. В., ЕГН: [ЕГН], с адрес: [населено място],[жк][жилищен адрес] Вх. „в“, ет. 6, ап. 15, чрез адв. И. С.-САК, с която е предявен иск с правно основание чл. 1, ал. 1, вр. чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/ и се иска да бъде осъден Националният осигурителен институт /НОИ/ да заплати на ищцата сумата 200 лв., ведно с лихвата от датата на подаване на исковата молба, представляваща обезщетение за претърпени от нея имуществени вреди, а именно заплатено адвокатско възнаграждение в административното производство по обжалване на Разпореждане № [ЕГН]/35/10.05.2024г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване в Териториално поделение на НОИ С.-град.

Ищецът твърди, че са налице всички елементи от отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, вкл. имуществена вреда (извършени разходи за адвокатско възнаграждение) и причинно-следствена връзка. Сочи се, че с Решение № 2153-21-123/14.06.2024г. на Директора на ТП на НОИ - С. - град, жалбата на В. А. В., срещу Разпореждането, е отхвърлена като неоснователна. С Решение № 27761 от 19.12.2024г., постановено по адм. д. № 20247010706765/2024г. по описа на Административен съд София-град, обжалваното Решение на директора на ТП на НОИ - С.-град е отменено. Решението на АССГ е оставено в сила с Решение № 7013/25.06.2025г. по адм. д. 1865/2025г. IV отд. на ВАС. Моли съда да постанови решение, с което да осъди Национален осигурителен институт

В съдебно заседание В. А. В. не се явява, представлява се от адв. С., която поддържа предявения иск по изложените съобщения. Моли за уважаването му, като доказан по основание и размер.

Претендира разноси по чл. 38 от Закона за адвокатурата.

Ответник – Национален осигурителен институт, чрез юрк. П. оспорва предявения иск и моли за отхвърлянето му, поради неговата неоснователност. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП-прокурор З. изразява становище за основателност на исковата претенция. Съдът, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

От съдържащите се в делото доказателства се установява, че със заявление вх. с № 2113-21-2624 от 29.04.2024г. В. А. В. е направила искане за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. След извършена преценка на правото на пенсия, с Разпореждане [ЕГН]/35/ от 10.05.2024г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване в ТП на НОИ С.-град, на основание чл. 68, ал. 1-3 от КСО и чл. 10 от Договор между Република България и Република У., е постановен отказ за отпускане на В. А. В. на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, тъй като не отговаря на условията по чл. 68, ал. 1-2 от КСО за 36 години и 06 месеца положен осигурителен стаж към 2024 година.

В законоустановения срок, В. В. е обжалвала цитираното Разпореждане с жалба вх. № 1012-21-612 от 06.06.2024г., чрез адв. С.. Във връзка с предоставените пълномощия, между В. А. В. и адвокат И. Д. С. на същата дата 04.06.2024г. е подписан Договор за правна защита и съдействие № 010915/10/04.06.2024г., серия А от кочан № 10, с предмет: „писмена консултация и подаване, изготвена от адвоката, жалба срещу Разпореждане № [ЕГН]/35/10.05.2024г. на ТП на НОИ пред Директора на ТП на НОИ С.-град“. Определеният и заплатен по този договор адвокатски хонорар е в размер на 200,00 лв. С Решение № 2153-21-123 от 14.06.2024г. на директора на ТП на НОИ С.-град, жалбата с вх. № 1012-21-612 от 06.06.2024г. на В. В., подадена срещу Разпореждане № [ЕГН]/35 от 10.05.2024г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване е оставена без уважение като неоснователна.

Решението на Директора на ТП на НОИ С.-град е обжалвано пред Административен съд София-град отново, като с Решение № 27761 от 19.12.2024г., постановено по адм. д. № 20247010706765/2024г. по описа на Административен съд - София-град, Решението на директора на ТП на НОИ - С.-град е отменено, като НОИ е осъден да заплати на В. А. В. разноските по съдебното производство. Решението на АССГ е оставено в сила с Решение №7013/25.06.2025г. по адм. д. 1865/2025г. IV отд. на ВАС. НОИ е осъден да заплати на В. В. разноските в касационната инстанция.

При така установената фактическа обстановка настоящия съдебен състав на Административен съд – София-град прави следните правни изводи:

При така събраните доказателства и приетите за установени обстоятелства, съдът намира предявеният иск по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за допустим и доказан по основание и размер.

При проверката на допустимостта на иска, съдът счита, че са налице положителните процесуални предпоставки, обуславящи правото на ищеца да иска от съда да се произнесе по предявените претенции, с които е сезиран. Допустимостта на иска се извежда от наведените от ищеца обстоятелства в исковата молба, че е неблагоприятно засегнат от отмененият като незаконосъобразен административен акт. Искът е допустим за разглеждане в производството пред Административен съд София-град, по реда на глава XI от АПК/чл. 203 и сл./, като предявен пред съда по мястото на увреждането – чл. 7 от ЗОДОВ.

Процесуалната легитимация на страните в исковото производство следва от изложените в исковата молба твърдения, относно наличието на претендираното право и доколкото в конкретния случай ищецът твърди, че настъпването на вредите, за които се претендира да бъдат обезщетени,

е резултат именно от издаването на незаконосъобразното разпореждане на длъжностното лице по пенсионно осигуряване в Териториално поделение на НОИ С.-град, то искът е насочен срещу носителя на пасивната процесуална легитимация – Национален осигурителен институт [населено място], който е юридическо лице и се явява пасивно легитимиран ответник в производството по аргумент от чл. 205, ал. 1 от АПК. В тази връзка, съгласно чл. 2, ал. 1 от Правилник за организацията и дейността на Националния осигурителен институт, НОИ е юридическо лице със седалище в [населено място], каквито очевидно не са териториалните поделения - чл. 9, ал. 1 от Правилника.

По изложените съображения, настоящият съдебен състав намира, че предявеният иск е допустим и следва да бъде разгледан по същество, като се произнесе дали са налице кумулативните елементи от сложния фактически състав за ангажиране отговорността на НОИ, за причинените имуществени вреди на В. А. В.. Носител на доказателствената тежест за установяване на предпоставките за ангажиране на отговорността на ответника, е ищецът, който следва да установи в процеса, при условията на пълно и главно доказване, въведените с исковата молба фактически твърдения и обстоятелства, на които основава претенцията си.

За уважаването на иска по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, следва да е налице отменен като незаконосъобразен административен акт и настъпили причинени вреди - щети или пропуснати ползи, които следва да се намират в причинно-следствена връзка с отменения незаконосъобразен акт. Отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е обективна, т.е. държавата отговаря за вредите, причинени от незаконосъобразни бездействия на нейни органи и длъжностни лица в качеството им на административни органи, при или по повод изпълнение на административна дейност, независимо дали длъжностното лице е действало виновно, като първото условие е актът да е в изпълнение на административна дейност.

В случая е безспорно, че е налице отменен като незаконосъобразен административен акт – Разпореждане № [ЕГН]/35/10.05.2024г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване в Териториално поделение на НОИ С.-град, потвърден с Решение № 2153-21-123/14.06.2024г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, които актове са отменени с влязло в сила Решение № 27761 от 19.12.2024г., постановено по адм. д. № 20247010706765/2024г. по описа на Административен съд София-град.

Отменените разпореждане и решение са индивидуални административни актове. С процесното разпореждане е отказано опускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст, за което съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. "а" от КСО е предвидено задължително административно обжалване.

С други думи налице е първата от по-горе посочените предпоставки за реализиране на отговорността по ЗОДОВ.

Според чл. 117, ал. 5 КСО решенията и съобщенията във връзка с разглеждането на жалбите и исканията се изготвят по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Няма предвидена възможност за търсене на разноски. В АПК въпросът с разноските в административното производство също не е уреден, като този въпрос не е засегнат в глава шеста "Оспорване на административните актове по административен ред".

Съгласно чл. 7 от Конституцията на Република България държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица, а съгласно чл. 56 от същата - всеки гражданин има право на защита, когато са нарушени или застрашени негови права или законни интереси и в държавните учреждения той може да се явява и със защитник. Издаденото решение на директор на ТП на НОИ С.-град не съдържа разпореждане относно разноските. Следователно за страната при оспорването по административен ред съществува единствено възможността да претендира като претърпени вреди, направените разноски по реда на

чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ. Адвокатската защита, която макар да не е задължителна в производството по чл. 117 от КСО по обжалване на разпорежданията, е основно право на всеки гражданин, за да може да защити правата си по най-добрия и ефективен начин, още повече когато тези права са свързани с отпускането на пенсии, добавки, компенсации, помощи, обезщетения и др. по КСО.

Неоснователно е възражението на процесуални представител на ответника, че разноските за адвокатско възнаграждение в процесното производство нямат характер на претърпени вреди по смисъла на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, с оглед наличието на изрична правна норма, която обосновава недължимост на платеното адвокатско възнаграждение - чл. 120, ал. 2 КСО. Посочената разпоредба е обявена за противоконституционна с Р. № 6/2025г. – ДВ, бр. 48/13.06.2025г. и от нея не могат да се черпят аргументи за недължимост на претенцията. В този смисъл е и актуалната съдебна практика: Решение № 2419 от 05.03.2026г. по адм. д. № 4668/2025г., III отд. на ВАС, Решение № 2746 от 12.03.2026г. по адм. д. № 5406/2025г., III отд. на ВАС и др.

Настоящият съдебен състав намира, че в случая е налице и втората от горесцитираните предпоставки, а именно настъпилите за ищеца вреди да са в причинно-следствена връзка с отменения незаконосъобразен акт. В тази връзка по делото е безспорно, че в производството по оспорване на разпореждането пред административния орган, ищецът е упълномощил адвокат, за което е заплатил в брой адвокатско възнаграждение в размер на 200 лв., което се установява от приложения по делото в оригинал Договор за правна защита и съдействие № 010915/16/04.06.2024г. Ищецът не би ангажирал адвокат и не би заплатил адвокатско възнаграждение, ако не е било издадено незаконосъобразното Разпореждане № [ЕГН]/35/10.05.2024г., за което, както вече бе посочено по-горе законодателят е предвидил задължително обжалване по административен ред.

В конкретния случай е налице намаляване на имуществото на В. А. В., поради заплащане на адвокатско възнаграждение, което е предизвикано от издаване на незаконосъобразното разпореждане, материализиращо отказ за предоставяне на заявеното право. В тази връзка, издаденият административен акт е необходимо условие за съществуване на договора за правна помощ и съдействие, сключен именно с цел защита срещу конкретния акт, с който неблагоприятно е засегнат ищецът.

Настоящият състав приема, че адвокатската защита е израз на обичайната грижа на лицето за охраняването на неговите права и интереси, поради което и вредите се явяват пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен акт. По тези съображения неоснователни са доводите на ответника, че от отмененото разпореждане за ищеца не са произтекли преки вреди.

В конкретния случай, ангажираният адвокат е осъществил реално предмета на договора за правна защита и съдействие, като уговореното възнаграждение е било заплатено в брой от ищеца. Отново следва да се отбележи, че след като в закона не е предвиден специален ред за присъждане на разноските за адвокатско възнаграждение, направени в хода на производството по задължителния административен контрол по чл. 117 от КСО, невъзстановените разходи за адвокатски хонорар представляват имуществена вреда, за която ответникът дължи обезщетение, на основание чл. 1 и чл. 4 от ЗОДОВ. По силата на чл. 4 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице.

По изложените съображения съдът намира за установено по делото, че налице пряка причинно-следствена връзка между изплатената сума за адвокатско възнаграждение от страна на ищеца във воденото пред директора на ТП на НОИ С.-град производство по оспорване по административен ред на Разпореждане № [ЕГН]/35/10.05.2024г., издадено от длъжностно лице по пенсионно

осигуряване в Териториално поделение на НОИ С.-град. Видно от съдържанието на приложения договор за правна защита и съдействие и пълномощното към него от същата дата, безспорно са били изготвени за оказване на правна защита и съдействие в производството по оспорване на разпореждането пред директора на ТП на НОИ. Доколкото в договора за правна защита и съдействие изрично е отразено/словесно и с цифри/, че е заплатена договорената сума от 200 лв. в брой, то доказано се явява и твърдението, че посочената сума е изплатена от ищеца в брой, при сключването на договора. Цитираният договор има характер на разписка, с която се удостоверява, че страната не само е договорила, но и заплатила уговорения размер на адвокатското възнаграждение.

Съдът счита, че размерът на възнаграждението по договора за правна защита и съдействие е съразмерен с извършената реална правна защита, поради което така поисканият размер на обезщетение от 200 лв. се явява доказан, т.е. същият би обезщетил ищеца за действително понесените от него вреди от причиненото му от държавния орган непозволено увреждане.

С други думи, в конкретния случай претендираното обезщетение, произтичащо от уговореното и заплатено адвокатско възнаграждение за производство по обжалване пред административния орган, не надвишава разумния и обичаен размер на дължимото възнаграждение, поради което не може да се приеме, че е прекомерен.

Според съда по делото не са налице предпоставките за приложението на чл. 5 от ЗОДОВ. В настоящия казус са неприложими хипотезите на визираната норма, която в ал. 1 предвижда отпадане на отговорността на държавата за вреди, ако увреждането е причинено по изключителна вина на пострадалия, и в ал. 2 регламентира намаляване на обезщетението, ако пострадалият е допринесъл за това. Липсват каквито и да са доказателства, от които да се изведе изводът, че в конкретния случай единствено ищецът е виновен за настъпилите вредоносни резултат.

Предвид горното, съдът намира, че предявеният иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и цена от 200 лв., се явява основателен и доказан по размер, поради което следва да бъде постановено решение, с което да бъде осъден Национален осигурителен институт [населено място] да заплати на В. А. В. сумата в размер на 200 лв., представляваща обезщетение за нанесени имуществени вреди, произтичащи от заплатено възнаграждение за адвокат за обжалване по административен ред на Разпореждане № [ЕГН]/35/10.05.2024г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване в Териториално поделение на НОИ С.-град.

Върху така присъдената главница, респ. с оглед уважаването на иска за обезщетение, предвид депозираното надлежното искане от страна на ищеца за присъждане на законна лихва, то основателен се явява и акцесорния иск за присъждане на законна лихва, а именно: върху обезщетението следва да бъде присъден законна лихва, считано от датата на предявяване на исковата молба – 06.10.2025г., до окончателното изплащане на сумата.

При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, ответната страна следва да бъде осъдена да заплати на ищеца направените разноски. В полза на адв. С., в качеството и на процесуален представител на ищеца, следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ и съдействие, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата. Съобразявайки чл. 7, ал. 2, т. 1, вр. чл. 8, ал. 1 от Наредба № 1 от 09 юли 2004г. за възнаграждения за адвокатска работа и вземайки предвид, че исковата претенция е изцяло уважена, съдът определя дължимото възнаграждение на 205 евро, равняващи се на 400,94 лева.

Така мотивиран и на основание чл. 203 и сл. от АПК, Административен съд София - град, I-во отделение, 63-ти състав:

РЕШИ:

ОСЪЖДА Национален осигурителен институт, със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], да заплати на В. А. В., ЕГН: [ЕГН], с адрес: [населено място], [жк][жилищен адрес] Вх. „в“, ет. 6, ап. 15, сумата в размер на 102,26 / сто и две евро и 26 евроцента/ евро, равняваща се на 200 /двеста/ лева, представляваща обезщетение за нанесени имуществени вреди, произтичащи от заплатено възнаграждение за адвокат за обжалване по административен ред на Разпореждане № [ЕГН]/35/10.05.2024г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване в Териториално поделение на НОИ С.-град, ведно със законната лихва върху обезщетението, считано от 06.10.2025г. до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Национален осигурителен институт, със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица] да заплати на адвокат И. Д. С., член на Софийска адвокатска колегия с личен адвокатски № [ЕГН], вписан на 22.12.2010г., съдебен адрес: [населено място], [улица], вх. Б, ет. 4, адвокатско възнаграждение в размер на 205 /двеста и пет/ евро, равняващи се на 400,94 / четиристотин лева и 94 ст./ лева, по чл. 38, ал. 1, т. 2, от Закона за адвокатурата.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: